

Hoe linkse ngo's van Duitsland een dolgedraaide subsidiestaat maakten

Posted on 20 mei 2025 by Wouter Roorda

Op 2 oktober 2000 vielen twee met molotovcocktails bewapende mannen een synagoge in Düsseldorf aan. Meteen werd geconcludeerd dat het ging om rechts-extremisten. Wekenlang spraken politici en opiniemakers hun diepe afschuw uit. In Berlijn gingen 200.000 mensen de straat op. De roep om maatregelen resulteerde in een groot offensief tegen 'rechts' door de toenmalige bondsregering van SPD en Grünen: tot 2006 ontvingen 4500 projecten, initiatieven en maatregelen circa 200 miljoen euro aan subsidie.

Twee maanden na de aanslag werden de beide daders gearresteerd. Het waren een 19-jarige Palestijn en een 20-jarige Marokkaan, die een afkeer zeiden te hebben van Joden en de staat Israël. Hun daad vormde de concrete aanleiding tot het optuigen van wat de Duitse journalist en auteur Björn Harms '*der NGO-Komplex*' noemt. Zijn onlangs verschenen boek met deze titel kon naast lovende kritieken en goede verkoopcijfers ook rekenen op veel hatelijke reacties en een boycot door veel boekverkopers.

Miljarden euro's

Het complex dat Harms beschrijft, bestaat uit linkse politici, media, wetenschappers en activisten, waarbij de laatstgenoemden zich verenigen in lobbyorganisaties die met subsidie overleefd worden gehouden. Zij ijveren voor meer overheidsbemoeienis en belastinggeld voor linkse politieke doelen. De medewerkers van deze ngo's domineren de media en daarmee het maatschappelijke debat en fungeren als 'experts' bij de behandeling van wetsvoorstellen en bij hoorzittingen. De ngo's ontvingen de afgelopen jaren miljarden euro's aan subsidie van de Duitse overheid. Het complex werd vanaf 2022 nog invloedrijker tijdens de vorige bondsregering van SPD, Grünen en FDP, ondanks dat laatstgenoemde partij regelmatig op de rem trapt.

Harms onderscheidt grofweg vier gebieden waarop deze ngo's vooral actief zijn. Ten eerste is dat de bestrijding van extreemrechts, haatspraak en discriminatie. De andere terreinen zijn asielbeleid, ontwikkelingshulp en klimaat en energie. Ik concentreer me in deze bijdrage op het eerste thema; een volgende keer komen de andere drie aan bod.

In de jaren na 2006 gingen opeenvolgende bewindslieden van het *Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend*, waar deze programma's waren ondergebracht, door met subsidiëren. Als eerste de in 2006 aangetreden CDU-minister Ursula von der Leyen. Vervolgens lanceerde minister Manuela Schwesig (SPD) in 2014 het federale programma '*Demokratie Leben*'. Het vormde de basis voor het ondersteunen van het 'maatschappelijk middenveld' (*Zivilgesellschaft*), waarin politiek, linkse lobbygroepen en migrantenorganisaties samenwerken tegen extreemrechts.

Na de extreemrechts geïnspireerde terreurdaden in Halle (2019) en Hanau (2020) kreeg de strijd van linkse groepen een extra financiële impuls. Voor de periode 2020-2024 werd voor *Demokratie Leben* in totaal één miljard euro vrijgemaakt en voor 2025 volgde een bedrag van 182 miljoen euro voor 1700 projecten. Volgens een klokkenluider op het ministerie is er nauwelijks controle op de besteding van middelen en volstaan de goede bedoelingen van de ontvangers om geld te krijgen. Een evaluatie was echter zeer lovend. Deze werd uitgevoerd door een instituut dat eveneens subsidie krijgt uit het programma. Eén van de onderzoekers was een politicus van de Grünen. De evaluatie bestond uit een enquête onder door het

onderzoeksinstituut geselecteerde experts en politici. Wie dat waren en waar ze werkten, werd niet bekendgemaakt.

Geen zorgen over islamisten

Der NGO Komplex bevat tal van krasse voorbeelden van politiek correcte geldsmijterij. Zo incasseerde de Amadeu Antonio Stichting over de periode 2020-2024 2,7 miljoen euro. Dit is één van de belangrijkste linkse lobbygroepen, opgericht door publiciste Anette Kahane, een voormalige medewerker van de Oost-Duitse Staatssicherheidsdienst.

Ook vele Antifa-groepen ontvangen geld, net als de Migrantifa, die zich van de 'te witte' Antifa heeft afgescheiden. Deze extreemlinkse groepen nemen het niet alleen (desnoods met geweld) op tegen echte en vermeende rechtsradicalen, maar vallen sinds 7 oktober 2023 ook op door hun antisemitisme. Ze wortelen in de jeugdbewegingen van SPD, Grünen en Die Linke. De anonieme ondervraagden uit de eerdergenoemde evaluatie maken zich over links- en moslimextremisme geen zorgen, wél – uiteraard – over rechtsextremisten en 'complotdenkers'. Terwijl 95 procent van de Duitse strafzaken over extremisme is gelinkt aan de islam.

Ook het jaarlijkse, in het kader van *Demokratie Leben* met een half miljoen euro gefinancierde *Kompetenzzentrum Linker Extremismus* aan de universiteit van Göttingen is van mening dat linksextremisme geen groot gevaar vormt – acties uit die kring zouden moeten worden geïnterpreteerd als verdediging van mensenrechten. De onderzoekers van het *Kompetenzzentrum* blijken zelf nogal eens een verleden als linksradicaal activist te hebben. Het begrip linksextremisme wijzen ze vaak af, aangezien het bij – bijvoorbeeld – het marxisme-leninisme en het anarchisme zou gaan om 'historische en actuele bevrijdingsbewegingen'.

Het bestrijden van discriminatie is bij de subsidiestromen een belangrijk speerpunt. Daarom is het budget van de *Beauftragte der Bundesregierung für Migration, Flüchtlinge und Integration* verhoogd van 5,2 miljoen euro in 2015 naar 41,4 miljoen euro in 2023. Daarnaast stelde de federale overheid nog eens 13 miljoen euro beschikbaar voor een aparte *Antidiskriminationsstelle*.

Het *Deutsches Institut für Integration- und Migrationsforschung* (DeZIM) begon in 2015 met 185.000 euro subsidie; inmiddels bedraagt het bedrag 15 miljoen euro per jaar. De tweehonderd medewerkers kregen onder meer de opdracht om een

'racismemonitor' uit te voeren. De projectleider bleek op sociale media een bewonderaar van Antifa en beweerde dat in Duitsland sprake is van 'systemisch racisme'. Dit werd door de monitor bevestigd na het bevragen van 5000 personen uit kringen van ngo's die zich met dit thema en aanverwante zaken bezighouden. De mogelijkheid dat ook blanke Duitsers met racisme te maken kunnen hebben, werd expliciet uitgesloten. Eén van de aanbevelingen was dat er dringend behoefte is aan een *Schuld- und Bildungsoffensive*. Ook kwam er een 'Expertrat' tegen racisme. Hierop was al lang aangedrongen door diverse ngo's, die vervolgens ook allemaal een plek kregen in deze raad. De leden zijn het erover eens dat in Duitsland sprake is van 'systemisch racisme', want dat bleek immers uit de racismemonitor van het DeZIM.

Ook 'alternatieve media' zijn verdacht

Via *Demokratie Leben* kreeg ook een meldpunt tegen haat in Hessen de afgelopen vier jaar meer dan 14 miljoen subsidie van zowel de deelstaat als van de federale overheid. Met de 6500 meldingen gingen 22 officieren van justitie aan de slag, die al gauw moesten concluderen dat twee derde van de meldingen geen betrekking had op strafbare feiten. In Beieren wordt een zwaar gesubsidieerd meldpunt gerund door een islamwetenschapper. Deze roept mensen op om ook 'legale' uitlatingen te rapporteren, zodat druk kan worden uitgeoefend om deze weg te halen. In Berlijn hebben zeven linkse ngo's met een jaarlijkse subsidie van 830.000 euro een meldpunt ingericht waar mensen gerapporteerd kunnen worden die in complottheorieën geloven, alternatieve media lezen of opruiende filmpjes delen. Het meldpunt ontving in 2023 281 klachten. Zeggen dat er maar twee geslachten zijn, is goed voor een opname in het register.

Nog een voorbeeld: bij de het Duitse 'NGO Violence Prevention Network' trekken meer dan honderd medewerkers met een jaarbudget van 7,5 miljoen euro, dat nagenoeg volledig uit subsidie bestaat, ten strijde tegen rechtsextremisme op internet. Eerst door Facebook te helpen met *factchecken*. Nu dit is afgeschaft, houdt VPN zich samen met de Amadeu Antonio Stichting bezig met het in opdracht van de overheid inrichten van een *Beratungsstelle Verschwörungsdenken*. Die moet mensen helpen die te maken hebben met gezinsleden die in complotten geloven. Ook is er een speciaal programma om medewerkers van kleuterscholen te ondersteunen bij het herkennen van en omgaan met 'extreemrechtse' ouders, waarbij dat begrip nogal ruim wordt gedefinieerd.

Merz grijpt niet in

En wat te denken van 'Hate Aid', een ngo die linkse politici die met haatspraak te maken krijgen, helpt met het voeren van processen. De medewerkers zijn overwegend afkomstig uit het kader van de Grünen. Sinds 2020 kreeg *Hate Aid* vooral via *Demokratie Leben* drie miljoen euro subsidie. Het kwam inmiddels tot een aantal geruchtmakende rechtszaken. Zo werd een man die op X een post retweette waarin toenmalige minister Robert Habeck werd uitgemaakt voor *Schwachkopf* (sukkel) door justitie vervolgd. Zijn huis werd doorzocht, mede naar aanleiding van een klacht bij één van de vele meldpunten. *Hate Aid* staat ook Travis Brown bij, de zelfbenoemde 'Hassreden Tracker', die (tot zijn account werd opgeschort) op X ten strijde trok tegen onder anderen de Britse publicist Douglas Murray. Brown kreeg ook rechtstreeks subsidie van de federale overheid.

Het is slechts een kleine greep uit de vele vertakkingen van het Duitse 'NGO Komplex' die in het boek van Björn Harms aan de orde komen. De nieuwe bondsregering onder leiding van de christendemocratische kanselier Friedrich Merz maakt geen aanstalten om er iets aan te doen. Als excuus kan gelden dat de vorige groene *Familien*-minister Lisa Paus eind 2024 per wet de financiële ondersteuning voor ngo's heeft veilig gesteld – voor de komende acht jaar.

Björn Harms: [**Der NGO-Komplex, Wie die Politik unser Steuergeld verprasst**](#), Langen-Müller Verlag, München, 288 pagina's, € 22,00.

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [**HIER**](#). Hartelijk dank!